

Gerbrand Adriaenszoon Bredero, *Spaanse Brabander Jerolimo* (1617)

Vragen en opdrachten voor de leerlingen

Illustratie: Gerbrand Adriaensz. Bredero (1585-1618). Het onderschrift luidt: 'Gerbrand Adriaensz Brederode Amsteldammer is ghebooren in't jaer 1535, den 16.en Maert, ghestoruen den 23.en Aug.ti des Jaers 1618, op d'uer zyns gheboortes, tusschen 9. ende 10 ueren 's voormiddaghs.' (Publiek domein) Bron:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Gerbrand Adriaensz. Bredero.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Gerbrand_Adriaensz._Bredero.jpg)

Inleiding

Spaanse Brabander Jerolimo is een blijspel uit 1617 van Gerbrand Adriaensz. Bredero. Het toneelstuk gaat over de Antwerpse Spanjaard Jerolimo, die zonder geld naar Amsterdam verhuist en zich daar voordoeft als rijk man. Er is nauwelijks een hoofdhandeling, maar het stuk bestaat uit een reeks levendige tafereelen die het Amsterdamse straatleven in de 17de eeuw oproepen. Het staat bekend als het hoogtepunt van het Nederlandse blijspelrepertoire uit de gouden eeuw. Het behoort ook tot de canon van de Nederlandse literatuur, de lijst van de belangrijkste literaire werken uit het Nederlands taalgebied van de middeleeuwen tot heden.

Wie was G.A. Bredero?

Gerbrand Adriaensz. Bredero (1585-1618) kwam voort uit de gegoede burgerklasse. Zijn vader was niet alleen een welgestelde schoenmaker, maar ook een bemiddelde zakenman, die zijn zoon een behoorlijke, niet-klassieke, opvoeding meegaf. Hij heeft niet zoals Vondel op latere leeftijd Latijn en Grieks geleerd, maar hij kende redelijk goed Frans en werd in het atelier van de italianiserende Frans Badens opgeleid tot schilder, wat indertijd een erkend maatschappelijk beroep was, in tegenstelling tot het dichterschap. Maar noch van hem, noch van zijn leermeester zijn er schilderstukken bekend. Bredero was een vrolijke, snel verliefde, maar in de liefde weinig succesvolle jongeman, lid van de rederijkerskamer 'De Eglentier' en later van de 'Eerste Duytsche Academie'. De zaak van zijn vader lag in de Nes in Amsterdam, en al was deze buurt toen nog geen typische volkswijk, toch maakte Bredero er al jong kennis met het geanimeerde leven op de straat en in de taveerne, met de kaatsbaan en de schuttersverenigingen. Van de schutterij was hij vaandrig, en als hij in een van zijn gedichten een wedstrijd in het drinken beschrijft tussen de Amsterdamse schutters en de 'Haarlemsche drooghe harten', en dan met trots van de 'vaenderigh' vertelt hoe die een kan bier leeg drinkt zonder ze met de handen te beroeren, dan is de lezer graag geneigd aan te nemen, dat Bredero het hier over een huzarenstukje van hemzelf heeft. Het is in deze tekening van het Amsterdamse volksleven dat Bredero uitmunt. Als spontaan volksdichter mist hij de aristocratische verfijning van een Hooft, maar in de plaats daarvan is er bij hem een warme menselijkheid. Als wij hem alleen maar beschouwen als de vrolijke en verliefde jongen, is het beeld wel heel onvolledig. Naast de levensdrift van zijn vader bezat Gerbrand de vroomheid van zijn moeder, naast de uitgelatenheid is er ook de inkeer. Hij was zich bewust van het vergankelijke van dit leven ('t Kan verkeren' is zijn lijfspreuk) en uit menig ontroerend lied blijkt zijn godsvertrouwen.

Gerbrand Adriaensz. Bredero is ongetrouwd gebleven en jong gestorven. Toen hij in de winter van 1617-18 per slee uit Haarlem terugkeerde, zakte hij door het ijs en misschien is hij aan de ziekte, die daarop volgde, op 33-jarige leeftijd overleden. Maar het is ook best mogelijk dat hij in een depressie of uit liefdesverdriet een wanhoopsdaad heeft begaan. We weten het niet. In 1985 verscheen R. van Stipriaan, *De hartenjager. Leven, werk en roem van Gerbrandt Adriaensz. Bredero*. Van Stipriaan ontrafelde de mythen en mysteries rond Bredero in een rijk gedocumenteerde en voortreffelijk geschreven synthese van de schrijver en zijn werk.

Spaanse Brabander Jerolimo

Het dramatisch werk van Bredero bestaat uit drie soorten toneelspelen: tragikomedies (of romantische spelen), kluchten (of esbattementen) en blijspelen. De blijspelen verschillen van de kluchten door een langere speelduur en een indeling in bedrijven. Bredero schreef slechts twee blijspelen: *Het Moortje* (1613) en de *Spaanse Brabander* (1617). Het laatste werk wordt beschouwd als het hoogtepunt van de Nederlandse blijspelkunst in de gouden eeuw. De stof voor dit werk heeft Bredero ontleend aan de anonieme Spaanse schelmenroman *Lazarillo de Tormes*, waarvan o.a. in 1609 een Nederlandse vertaling was verschenen. Tegen de achtergrond van het Amsterdamse stadsleven in 1575 verschijnen de hoofdpersonages Jerolimo Rodrigo en Robbeknol, de fantast en de realist, de snoevende sinjeur en de eenvoudige straatjongen, de Antwerpenaar en de Amsterdammer, samen met een bonte mengeling van gierige handelaars, lanterfanters en meisjes van lichte zeden, onder het motto: 'Al ziet men de lui, men kent ze daarom niet'. Anders gezegd: 'Schijn bedriegt'. Laat je dus niet beetnemen!

Jerolimo komt zijn geluk zoeken in Amsterdam en hij neemt daar Robbeknol in dienst. Jerolimo slaagt erin om een kamer te huren en een aantal Amsterdamse middenstanders spullen te laten leveren zonder ervoor te betalen. Even later blijkt hij voorgoed te zijn vertrokken. De spullen heeft hij wellicht verkocht aan helers of naar de Bank van Lening gebracht.

Bredero situeert zijn blijspel niet in de eigen tijd, maar ongeveer 40 jaar eerder. Hij geeft daarvoor als verklaring dat hij wil voorkomen dat het publiek sommige personages gaat herkennen als tijdgenoten.

In de volgende fragmenten maken we door middel van een korte monoloog achtereenvolgens kennis met:

1. Jerolimo Rodrigo, de jonker of de 'sinjeur' uit Antwerpen.
2. Robbeknol, zijn Amsterdamse knecht.
3. Bleke An, een prostituee.

Het verhaal speelt zich af gedurende enkele dagen in het centrum van het oude Amsterdam.

Fragmenten

De gekozen fragmenten kunnen beluisterd worden op het internet. Theatergroep De Kale maakte een aantal korte *Youtube*-filmpjes, waarin de personages zichzelf voorstellen door middel van een tekstfragment uit het toneelstuk. Zie: <https://www.theatergroepdekale.com/>

1. Jerolimo, de jonker (Eerste bedrijf, v. 1-26)

Inleiding

Als het toneelstuk begint, verschijnt in elegante maar versleten kleren de straatarme Antwerpse 'sinjeur' Jerolimo Rodrigo. Hij is naar Amsterdam gekomen en hij geeft commentaar op wat hij daar heeft gezien. In het Antwerps dialect deelt hij ons mee wat hij over Amsterdam en de Amsterdammers denkt. Hij scheidt vooral op over zijn eigen stad Antwerpen. Bredero situeert zijn toneelstuk rond 1575, toen die stad inderdaad nog machtig en rijk was. Maar toen het stuk werd opgevoerd in 1517, was het al een hele tijd afgelopen met die macht en rijkdom van Antwerpen en was Amsterdam de belangrijkste handelsstad van Europa geworden. In 1585 was Antwerpen door Spaanse troepen ingenomen (de 'Val van Antwerpen') en de Schelde gesloten voor de scheepvaart. De rol van havenstad werd daarna overgenomen door Amsterdam, nadat heel wat rijke handelaars en intellectuelen uit Antwerpen daarheen waren gevlucht. Deze nieuwe bevolkingsgroep met zijn vreemd taalgebruik en afwijkend gedrag werd natuurlijk met gemengde gevoelens door de oorspronkelijke bewoners ontvangen. Het Amsterdamse publiek van 1517 zal deze scène wellicht direct toegepast hebben op de eigen tijd en meteen de ironie ervan begrepen hebben. Jerolimo was voor hen een soort levende Belgenmop!

Tekst

T'Is wel een schoone stadt, moor 'tvolcxken is te vies:
In Brabant sayn de liens (1) ghemaynlijck exkies (2)
In kleeding en in dracht, dus op de Spaansche mode, (3)
Als kleyne Konincxkens of sienelaycke Goden. (4)
O Kaserlajcke stadt Hantwerpen groot en rijck, (5)
Ick gheloof nau dat de Son beschaynt uwes ghelajck, (6)
In abondancy van sleyck, in schoonheyt van landouwen, (7)
In Karcken triumphant, (8) in devote Kloosters, en modeste ghebouwen, (9)
In muragie masieft, (10) vol alles, van rekreatie geboomt, (11)
In kayen en in hoyen, (12) woorlangskens dat hem stroomt (13)
De Large revier, (14) het water van den Schelde,
En supporteert tot over de Meyr. (15) Datte kick ou eenskens vertelde
Mayn avontuurkens met de dochterkens inde baar, (16)
Betteken en Mayken, en met haar nicht schoon Klaar,
Die over straat trip trap, en met sulcken ghetepel gaat (17)
Damen her jugeert, en estimeert voor't stootje vande lepelstraat, (18)
En vande Venus-buurt: 'tsoch say saijn wel gracelajck. (19)
De Gouverneur van't slot (20) die minden haar wel dwaselajck,
't Was sulcken waperkaack een, g'en hebt ou leven. (21)
Hoe dickwils heeft hy haar een keurs en een vorschóót ghegeven (22)
Voor een bay-slopen. (23) Wa was e kick oock amouereus
Op Annete de Tournay, en Janneken de geus.
O 't is een gallant goeyken, (24) 't saijn kordyale Princessen, (25)
Sy braveeren de Waerelt in ambitjeuse grandessen. (26)
En hadde kick met hoor niet alleghere ghebancketeert, (27)
'k En had t'Handwerpen niet so schandelajck ghefalgeert. (28)

Woordverklaring

- (1) *liens*: lieden
- (2) *exkies*: verfijnd, exquis
- (3) *dus*: zo
- (4) *sienelaycke*: zichtbare
- (5) het Antwerpen van ± 1575, toen die stad nog rijk en machtig was
- (6) *nau*: nauwelijks
- (7) *abondancy van sleyck*: overvloed van kleigrond; *landouwen*: velden
- (8) *Karcken triumphant*: heerlijke kerken
- (9) *modeste*: statige
- (10) *muragie masieft*: sterke stadswallen
- (11) *vol alles, van rekreatie geboomt*: alles vol met plantsoenen
- (12) *In kayen en in hoyen*: in kades en in havenhoofden
- (13) *hem stroomt*: stroomt
- (14) *large*: brede
- (15) *supporteert tot over de Meyr*: doorgaat tot voorbij de Meir
- (16) *de dochterkens in de baar*: de meisjes in de herberg waar de beer uithangt
- (17) *ghetepel*: getippel
- (18) dat men haar beschouwt en waardeert als het puik van de Lepelstraat (waar zich de bordelen bevonden)
- (19) *Venus-buurt*: de rosse buurt; *'tsoch*: voorwaar; *gracelaijck*: heel gracieus
- (20) *'t slot*: het Steen (het Antwerpse stadskasteel)
- (21) *waperkaack een, g'en hebt ou leven*: een rokkenjager, je hebt van je leven nooit zo eentje gezien
- (22) *een keurs en een vorschóót*: een japon en een schort
- (23) *bay-slopen*: bijslaap, seksueel contact
- (24) *gallant goeyken*: galant volkje
- (25) *kordyale*: hartelijke
- (26) *braveeren de Waerelt in ambitjeuse grandessen*: overtreffen iedereen in statige deftigheid
- (27) *alleghere*: allemaal; *ghebancketeert*: gefuifd

(28) had ghefalgeert: was failliet gegaan.

Vertaling van de tekst in hedendaags Nederlands

*Het [=Amsterdam] is wel een mooie stad, maar het volkje is erg raar;
 In Brabant zijn de mensen over het algemeen zeer verfijnd,
 In kleding en in dracht, zo naar de Spaanse mode,
 Als kleine koninkjes of zichtbare goden.
 O keizerlijke stad! Antwerpen groot en rijk,
 Ik geloof nauwelijks dat de zon een gelijke van u beschijnt,
 In overvloed van vruchtbare grond, in schoonheid van weilanden.
 In triomfantelijke kerken, in devote kloosters en statige gebouwen,
 In indrukwekkende stadswallen, alles vol met aangenaam groen,
 In kaaien en havenhoofden waarlangs de brede rivier stroomt, het water van de
 Schelde,
 En vloeit tot op de Meir. Als ik jullie eens zou vertellen
 Over mijn avontuurtjes met de dochters in herberg De Beer,
 Betje en Maaïke, en met hun nicht, de mooie Klaar,
 Die over straat triptrap en met zo een getippel gaat
 Dat men haar beoordeelt en waardeert als het beste van de Lepelstraat
 En van de Venusbuurt: werkelijk, ze zijn wel gracieus.
 De gouverneur van de Citadel, die beminde haar als een dwaas,
 Hij was zo'n rokkenjager – dat had je van je leven nooit gezien.
 Hoe dikwijls heeft hij haar geen jurk of een bovenrok gegeven
 Voor een bijslaap. Wat was ik toch ook verliefd
 Op Annette de Tournay, en Jannetje de Geus,
 Het is een galant volkje, het zijn vriendelijke prinsessen
 Ze overtreffen de wereld in statige deftigheid.
 En had ik niet met hen allen feest gevierd,
 Dan had ik Antwerpen niet zo schandelijk moeten ontvluchten.*

Zie: <https://canon2015.litterairecanon.be/nl/werken/spaanschen-brabander/fragment>

Zie ook: <https://izi.travel/nl/65a4-stichting-bredero-2018/nl#a747-spaanschen-brabander/nl>

Vragen en opdrachten

1. Is Jerolimo een Spanjaard of een Brabander? Waaruit bestond het hertogdom Brabant in de tijd waarin het stuk speelt?

2. Welke aspecten van Antwerpen worden door Jerolimo geprezen?
3. Waarom is hij Antwerpen ontvlucht?
4. Welke taal spreekt Jerolimo? Waaraan herken je die taal?
5. Hoe komt het dat die taal zoveel Franse woorden bevat?
6. Het stuk speelt niet in de eigen tijd van Bredero, maar ongeveer veertig jaar eerder. Waarom zou Bredero het stuk gesitueerd hebben in een andere tijd?
7. Antwerpen is vandaag de dag niet meer de hoofdstad van het hertogdom Brabant, maar wel van de huidige provincie Antwerpen. Hoewel Brussel de officiële hoofdstad van het Vlaamse Gewest is, kan Antwerpen wel als de belangrijkste stad van Vlaanderen worden beschouwd. Verklaar.
8. Verklaar het motto van het stuk: 'Al ziet men de mensen, men kent ze daarom niet'. Is dit motto nog actueel? Geef voorbeelden van hedendaagse oplichtingspraktijken (bv. phishing).

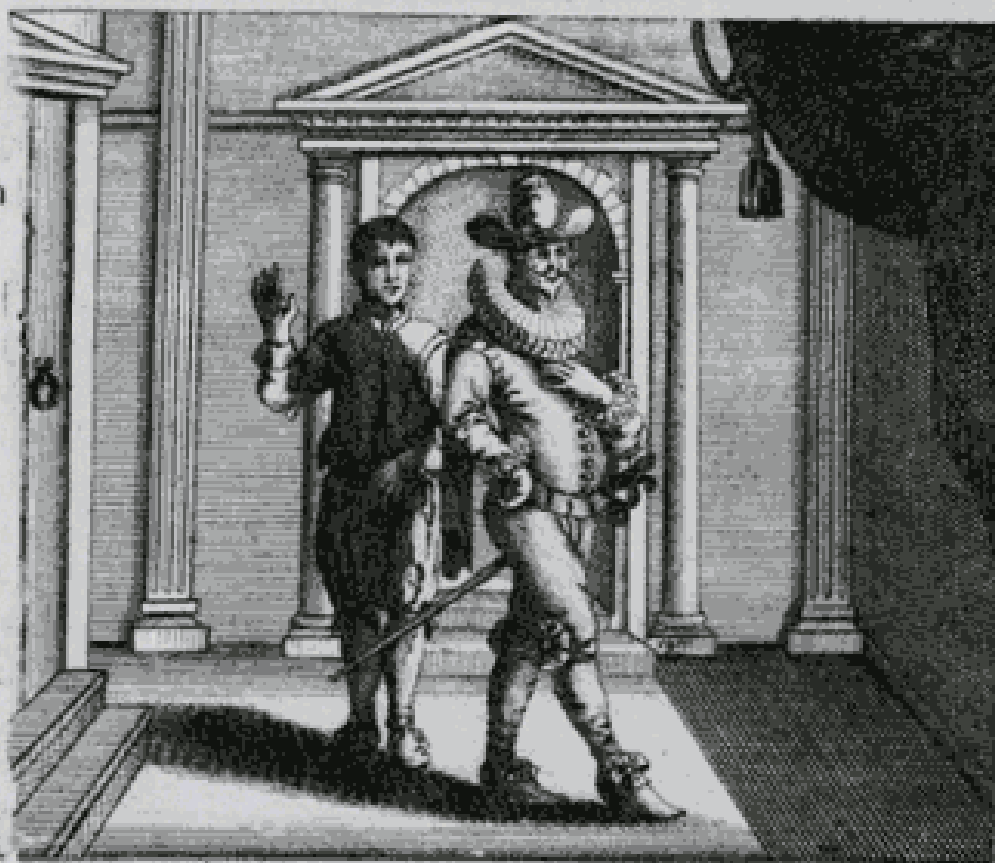

Illustratie: Kaart van het hertogdom Brabant. (CC-BY-SA) Bron:

[https://deroderidder.fandom.com/nl/wiki/Hertogdom_Brabant_\(Echte_wereld_locatie\)](https://deroderidder.fandom.com/nl/wiki/Hertogdom_Brabant_(Echte_wereld_locatie))

G. A. BREDEROODS
 SPAANSCHEN
 BRABANDER
 JEROLIMO.

Ĳ A M S T E R D A M,

Gedrukt by BROER JANSZ BOHMAN, Boekverkoop-
 per 't Water, byde Kapel-steeg. ANNO 1662.

Illustratie: De 'Spaanse Brabander' Jerolimo en zijn knecht Robbeknol op het toneel van de Amsterdamse Schouwburg. (Publiek domein) Bron:

https://www.dbnl.org/tekst/smit040nede02_01/smit040nede02_01_0005.php

2. Robbeknol, zijn knecht (Eerste bedrijf, v. 71-89)

Inleiding

Robbeknol, een arme volksjongen, leeft van het bedelen, maar hij is op zoek naar werk, omdat hij niets meer te eten heeft. De arme drommel zal in dienst genomen worden door Jerolimo. Robbeknol komt er al snel achter dat hij bij Jerolimo honger en dorst zal lijden en hij blijft daarom ook bedelen op straat. In het onderstaande fragment stelt hij zichzelf voor.

Tekst

Mijn Vader was een Vries gheboren,

Te Bolssert in Vrieslant. (1) En mijn Moer was van Alckmaar: (2)

Immers na veel avontuurs en loopens kregdense malkaar. (3)

Men Vaar was een meullenaar, en mijn Moer liep met de veering: (4)

*Want hier e seydt, al segh ick het self, sy verstonder lydich wel op de neering.
(5)*

Sy kont van buytene sien oft locken sou of niet. (6)

Dats nou al eveliense. (7) Daar na, Joncker, so ist e schiet (8)

Dat mijn Vaar, slimme Piet (ick seltje seggen met luttel woorden)

Uit de Backers kooren sacken meer nam als hem toebehoorde. (9)

Dat gebreck is heel ghemeen, 't is de mannier van 't landt. (10)

De Meullenaars (mijn Heer) die hebben nu een aar verstandt, (11)

*Sy speelen houwt wat en gheeft wat. (12) Immers door 't voorloopen van
goemannen, (13)*

So wordender mijn Vaar in't heymelijck om e gieselt en uyte bannen. (14)

Doen raackten hy by de Spangjaarts in dienst, hier inde krijgh.

Ick weet niet wat hy heur gedaan had, sy koochten hem een vijgh, (15)

Daar hy of sturf. (16) Alsmen Moer Aaltje Melis vansen doot vernam,

So trockse met me, en met heur goetjen, hier t'Amsterdam,

En sy huerden een huysjen, en sy hing uyt de Graaf van Embden, (17)

En sy leyde slapers om gelt, (19) en sy wos de bóótsluy heur hembden, (19)

En de klieren voor de luy, op de erven die hier laghen leegh. (20)

Woordverklaring

(1) *een Vries gheboren*: een geboren Fries (uit Bolsward)

(2) *moer*: moeder

(3) *na veel avontuurs en loopens*: na veel moeilijkheden en een lange verkering

(4) *Vaar*: vader; *liep met de veering*: ging om de kost te verdienen met de dekstier van boerderij tot boerderij

(5) *sy verstonder lydich wel*: zij kende haar vak heel goed

(6) *oft locken sou*: lukken; dus: of de koe drachtig zou worden

(7) *Dats nou al eveliens*: dat doet er nu niet toe

(8) *so ist e schiet*: zo is het geschied

(9) *toebehoorde*: toekwam; een molenaar mocht een bepaald deel zelf behouden als loon voor zijn werk

(10) *Dat gebreck is heel ghemeen*: dat misdrijf is heel algemeen

(11) *hebben een aar verstandt*: hebben een andere mening

(12) *Sy speelen enz.*: volgens hun mening stelen ze met mate

(13) *door't voorloopen van goemannen*: door de voorspraak van de getuigen bij het gerecht

(14) *e gieselt en uyte bannen*: werd mijn vader er niet in het openbaar om gegeseld (dus lichter gestraft) en verbannen uit de stad

(15) *sy kooekten hem een vijgh*: zij vergiftigden hem (of: ze sloegen hem in elkaar)

(16) *Daar hy of sturf*: waar hij van stierf

(17) *sy hing uyt de Graaf van Embden*: hing een uithangbord uit, waarop stond de Graaf van Embden

(18) *leyde slapers om gelt*: verhuurde slaappleatsen

(19) *wos*: waste

(20) *op de erven die hier laghen leegh*: op de onbebouwde stukken grond; daar bleekte ze de kleren van de mensen.

Vragen en opdrachten

1. Is Robbeknol een geboren Amsterdammer?
2. Wat vertelt Robbenknol over de levensloop van zijn ouders?
3. Hoe is zijn vader aan zijn levenseinde gekomen?
4. Wat heeft zijn moeder daarna gedaan?
5. Vind je Robbeknol al met al een sympathieke figuur?

3. Bleecke An, een prostituee (Tweede bedrijf, v. 131-744)

Inleiding

Tijdens zijn wandeling komt Jerolimo twee 'snollen' (hoeren of prostituees) tegen: Trijn Kans en Bleke An. In het begin zijn ze onder de indruk van zijn verschijning en zijn grootspraak, maar komen er al vlug achter dat hij eigenlijk doodarm is en dat er bij hem niets te rapen valt. (Zie afbeelding.) Een van de twee snollen die het hoofd van Jerolimo op hol brengen, is Bleke An. Hier vertelt ze hoe ze in haar leven tot dit beroep is gekomen.

Tekst

Al van mijn vierthien Jaar zoo raackten ick op't wilt: (1)

Ick woonde buytens-huys, (2) en daar ick quam te woonen, (3)

Daar stoeyden ick altijts met de knechsens, met de sonen: (4)

Ghy weet wel hoe't dan gaat daarmen zoo stormt en malt, (5)

Dat het kort-hielde volck licht achter over valt. (6)

Hoort hier, ick selt jou vertellen metten korsten. (7)

Mijn Miesters ouwste seun die tasten staach mijn borsten, (8)

Ick weerde my niet seer, ick lietet hem al doen:

Want siet hy hadme lief, en ick was oock zoo groen (9)

Dat ick hem tockelde as hy mijn niet anraackten. (10)

't Ghebeurden zoo ick eens zijn bedde wat vermaeckten, (11)

Hy greep mijn in zijn arm, en smheet my op het bet,

*Ick kantje niet kallen, (12) wat hadd' de knecht een pret
Eer hy quam tot zijn wil. ó mijn! hy kon zoo prachen. (13)*

Woordverklaring

- (1) *op 't wilt*: op de verkeerde weg, op de baan
- (2) *buytens-huys*: niet bij mijn ouders
- (3) *daar*: waar; *quam te wonen*: woonde
- (4) *knechsens*: jongens
- (5) *stormt en malt*: stoeit en gekheid uithaalt
- (6) *kort-hielde volck*: de gemakkelijk te verleiden meisjes; *licht*: gemakkelijk
- (7) *metten korsten*: zo kort mogelijk
- (8) *staach*: steeds weer
- (9) *groen*: geil, wellustig
- (10) *tockelde*: kietelde, aanhaalde, probeerde te verleiden
- (11) *vermaeckten*: in orde bracht
- (12) *kallen*: zeggen, vertellen
- (13) *tot zijn wil*: tot wat hij wilde; *prachen*: vleierend vragen (om seks te hebben)

Vragen en opdrachten

1. Hoe is het allemaal begonnen bij Bleke An? Hoe is ze in de prostitutie terechtgekomen? Vind je het verhaal geloofwaardig?
2. Prostituee was in de 17de eeuw geen eerbaar beroep. 'Hoer' was in die tijd ook al een scheldwoord. Maar toch is Bleke An een vrij sympathiek personage. Hoe zou dat komen?
3. Bleke An vertelt, dat ze weinig weerstand bood tegen de handtastelijkheden van de zoon van haar baas, maar het is duidelijk dat ze het zich niet gemakkelijk kon veroorloven om nee te zeggen. In een machtsverhouding is zoiets immers geen vrije keuze. Is er hier duidelijk sprake van seksueel overschrijdend gedrag? Motiveer je antwoord. Ken je gevallen uit de actualiteit die je hiermee kunt vergelijken?

Illustratie: Brederomonument, Nieuwmarkt, Amsterdam (1968). De beeldhouwer Piet Esser liet zich voor het kunstwerk inspireren door enkele regels uit *de Spaanschen Brabander*. Jerolimo wil gebruik maken van de diensten van Trijn Jans, een prostituee. Hij vraagt haar: 'O joffrou, wildy my een courtesy bewijzen, so laet u slave toe dat hij u eensjens kust.' De afwerende Trijn Jans antwoordt: 'Nou, Joncker, niet te stout, ay lieve houtje rust'. (Creative Commons Attribution) Bron: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f0/Bredero door Piet Esser Nieuwmarkt Amsterdam.jpg>